

Samlet til alsang i Strandparken i Holbæk - den fredelige, men markante protest mod besættelsen.

1940 til
1945

Fem forbandede år i Holbæk Amt

Litteratur: I år det 80 år siden, at Danmark blev besat og 75 år siden, at landet blev befriet. I den anledning har en gruppe historie-interessererede skrevet en mere end 600 sider stor bog om besættelsen i det gamle Holbæk Amt.

Af Jørgen Juul

Perioden fra 1939 til 1945 var på alle måder forfærdelig. Det var årene med Anden Verdenskrig. I fem år var Danmark besat. Tiden fra 1940 til 1945 er blevet kaldt De fem forbandede år. Det var årene, da Danmark ikke alene var under besættelse, men som også var i voldsom splid med sig selv.

En gruppe historie-interessererede har gennem en årrække arbejdet med en bog om besættelses-tiden i det daværende Holbæk Amt - og den har netop fået titlen "Et Danmark i splid med sig selv". Den er udgivet på forlaget Turbine med hjælp fra Fonden til Støtte for Holbæk Museum.

»Et Danmark i splid med sig selv« er en kæmpe bog. Et værk på mere end

600 sider, hvor besættelsen på én gang beskrives som lokalhistorie og danmarkshistorie. Helt unikt - og imponerende.

Gennem både store historier, voldsomme historier og hverdagshistorier beskrives en tid, da danskerne var delt. Det er for eksempel fortællingen om Holbæk Kaserne, hvor nogle officerer og soldater blev modstandsfolk, andre ledende personer i Frikorps Danmark og kæmpede på tysk side på Østfronten, om Stenhus Gymnasium med sabotøren Kim Maltche-Bruun, der blev henrettet, men også med unge, der blev nazistiske top-figurer, og om fætrene, hvordan ene var engageret frihedskæmper og den anden beklædte fremtrædende poster i nazistiske organisationer.

Interne stridigheder

Det er også historien om interne stridigheder både blandt modstandsfolk og blandt dem, der valgte side til fordel for nazisterne.

End ikke i koncentrationslejrene var der altid harmoni mellem danskerne. Da politiet blev »taget«, som det hed, blev betjente fra Københavnsområdet ført i Kz-lejre, hvor der i forvejen sad

»Et Danmark i splid med sig selv er på mere end 600 sider og rigt illustreret. Bogen er udgivet på forlaget Turbine og koster 350 kroner.

danske modstandsfolk - og modstandsfolkene kunne i visse tilfælde genkende betjentene, der havde arresteret og måske afhørt dem, dengang politiet endnu føjede tyskerne som følge af samarbejdspolitikken.

I »Et Danmark splid med sig selv« får vi beretningerne om fly fra det engelske RAF, der blev skudt ned på deres missioner over Holbæk Amt, om våbentransporter med livet som indsats, om hjælp til jødiske flygtninge, om patrioter og stikkere, om samarbejdspolitik, folkestrejker og oprør, algang og alsang. Men også om jazzmusik og fodbold i en helt speciel tid.

Det er hele vejen rundt en på alle måder fremragende bog om vores historie, både lokalt og i den store sammenhæng

Det er historikeren Dan Charly Christensen fra Havremarken ved Holbæk, der har ført pennen. I redaktions-gruppen har også været Gudrun Lund fra Holbæk Museum, Peter Blumensaadt fra Holbæk Stadsarkiv og Holger Lind, der bor på Københavns vestegn, men som er opvokset i Odsherred, hvor faderen var læge under besættelsen. Mange flere har været med i arbejdet med bogen. »Et Danmark i splid med sig selv« koster 350 kroner.